

semitisme som et eksempel på religiøs intolerance. Det gav anledning til stærke verbale sammenstød mellem Israel og tildels USA på den ene side og Den forenede arabiske Republik og Sovjetunionen på den anden. Libyen fremsatte formelt forslag om, at udvide eksemplerne til også at omfatte nazisme, fascisme og zionisme. Diskussionen endte med, at 3. udvalg vedtog et af Øvre Volta fremsat forslag om ikke at nævne noget eksempel på religiøs intolerance i konventionen. Forslaget blev vedtaget med 87 stemmer (deriblandt de nordiske). Kun 2 stemte imod (USA og Israel), medens 7 afstod (Storbritannien, Østrig, Frankrig, Australien, Ghana, Malawi og Thailand).

Det største problem ved udarbejdelsen af konventionsteksten havde været at finde en balance mellem religion og ateisme, en vanskelighed, som også afspejlede sig i 3. udvalgs forhandlinger. Især østlandenes repræsentanter fandt, at den foreliggende tekst til trods for dens påståede objektivitet lagde for stor vægt på religiøs overbevisning og ikke stærkt nok understregede retten til ikke at have nogen tro. Denne holdning gav sig bl. a. udtryk i et forslag fra Ukraine om at ændre konventionens titel til „International konvention om afskaffelse af diskrimination på grund af religion eller overbevisning“. Det blev dog et andet forslag, fremsat af 16 afro-asiatiske lande, som i sidste instans kom til afstemning og blev vedtaget. Konventionen skal herefter hedde: „International konvention om afskaffelse af alle former for intolerance og forskelsbehandling på grund af religion eller overbevisning“.

I diskussionen kom også det synspunkt frem, at religionsfriheden ikke kunne være helt ubegrænset. Staten måtte, efter flere delegationers mening, have ret til at lægge visse begrænsninger på religiøs udøvelse, hvis denne f. eks. truede med at hindre økonomisk, social og kulturel udvikling.

Endvidere fandt også den traditionelle koloni-problematik sin plads i forhandlingerne, og afro-asiaternes ønske om at få henvisninger til kolonialisme og racisme i konventionens præambel fik støtte af østlandene.

Af væsentlige ændringer skal nævnes: I præambulære paragraf 3 blev der på saudi-arabisk foranledning tilføjet en hen-

visning til, at religion og tro til stadighed har tjent som et middel til indblanding i andre staters eller folkeslags indre anliggender. Forslaget blev vedtaget med 46 for (Grækenland, østblokken, og en række afro-asiatiske lande), 42 imod (vesten, heriblandt Norden, og Israel) og 20 afståelser. Paragraffen fik i sin ændrede skikkelse 57 stemmer for og 17 imod, medens 36 afstod (heriblandt de nordiske lande).

Til præambelens paragraf 5 ønskede den afro-asiatiske gruppe en tilføjelse, ifølge hvilken det skulle anses for væsentligt, at staterne m. v. bekæmper enhver form for udnyttelse eller misbrug af religion eller tro til politiske eller andre formål, som ikke er i overensstemmelse med nærværende konvention. Trods den uklare formulering, der bl. a. syntes rettet mod politiske partier af religiøs observans, blev forslaget vedtaget med 63 stemmer for (heriblandt USA) og 30 imod (vesten i øvrigt, herunder Norden), medens 12 afstod. Under afstemningen om paragraffen som helhed afstod de nordiske lande. Stemmetallene var 71 - 9 - 28.

Et oprindeligt sovjetisk — senere nigeriansk-sovjetisk — forslag om at tilføje en ny præambulær paragraf rettede sig mod misbrug af religionsfriheden til at hindre afskaffelsen af kolonialisme og racisme. Forslaget gav anledning til en langvarig debat, hvorunder det især kritiseredes for at forudsætte, at missionsvirksomhed kunne forsinke kolonifrigørelsesprocessen. I et taktisk forsøg på at nå til et kompromis fremsatte Italien et ændringsforslag, der gik ud på, at religionsudøvelse ikke skulle kunne misbruges „til at bringe den nationale sikkerhed, de venskabelige forhold mellem landene samt FNs formål og principper i fare“, en formulering, der var hentet fra konventionsudkastets operative del (art. XI). Det italienske forslag, der blev bragt til afstemning først, opnåede kun 42 stemmer for (latinamerikanske lande og vestlige, herunder Island, Norge og Sverige). 57 lande stemte imod (afro-asiatiske, østblokken, Canada, Australien, Finland), og 7 afstod fra at stemme (Danmark, New Zealand og enkelte afro-asiatiske og latinamerikanske lande). Det nigeriansk-sovjetiske forslag blev derefter vedtaget med 55 stemmer for (afro-asiatiske lande og østblokken), 28 imod (latinamerikanske og